

150 LET JEDNOTY

Jindřich Bečvář

Katedra didaktiky matematiky,
MFF UK, Praha

5. března 2012

becvar@karlin.mff.cuni.cz
www.karlin.mff.cuni.cz/~becvar

Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky

- 1859: Pád Bachova absolutismu – celkové uvolnění

Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky

- 1859: Pád Bachova absolutismu – celkové uvolnění
- 60. léta: vznik kulturních, sportovních, odborných spolků a společností
Hlahol, Sokol, Umělecká beseda, Svatobor, ...

Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky

- 1859: Pád Bachova absolutismu – celkové uvolnění
- 60. léta: vznik kulturních, sportovních, odborných spolků a společností
Hlahol, Sokol, Umělecká beseda, Svatobor, ...
- 1860/61: diskuse studentů na Filozofické fakultě v Praze
Gabriel Blažek, Gustav Müller, Hugo Pawlik, Josef Richter, později Josef Finger
zakládají neoficiální soukromý spolek:
 - jak studovat matematiku a fyziku?
 - jak přednášet?
 - jak psát odborné práce?

- 1861/62: pokračují diskuse na Filozofické fakultě v Praze
Gabriel Blažek, Josef Finger, Josef Laun, Josef R. Vaňaus

- zakládají oficiální

Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky

Verein für freie Vortraege aus der Mathematik und Physik

přistupují: Anton Karl Grünwald, Mathias Koch

- 1861/62: pokračují diskuse na Filozofické fakultě v Praze
Gabriel Blažek, Josef Finger, Josef Laun, Josef R. Vaňaus
- zakládají oficiální
Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky
Verein für freie Vortraege aus der Mathematik und Physik
přistupují: Anton Karl Grünwald, Mathias Koch
- 8. březen: oficiální povolení Spolku (místodržitelství a policie)
- 28. březen: skutečné utvoření Spolku
 - akademický charakter, podpora univerzitních profesorů:
Jakub Filip Kulik (1793–1863)
Ernst Mach (1838–1916)
Wilhelm Matzka (1798–1891)

Draufammlung am 29. April. Die Versammlung unabhängig.
 Es saßen: J. ~~Müller~~ J. Baudys, J. Bittner, J. Koci, J. Pošta,
 J. Hrošek, J. Posusta, J. Slavík - Parallel eingeladen
 Dr. J. Tajka hat sich angenommen - die würde bejstehen,
 In die Jahre die hiesigen Stationen ^{in allgemein} ~~ist~~ ^{ist}
 wie die Experimentelle Arbeit haben ist ganz nicht zu
 die Zeit, die f. d. Stationen im Verein ausgeführt werden,
 Die in den genannten Stationen stattfinden wird
 Die J. A. Müller mit absolute Verantwortung beauftragt
 Stationen aufgenommen. Die J. Baudys kann seine Aufgabe
 von Prag ^{mit} dem Verein ^{beauftragt} die würde bejstehen.
 auf die Versammlung immer Verantwortung von 2 w. die 4 w.
 abgefallen sein. Die würde bejstehen sein auf dem
 8. Mai festgesetzt. Mit Verantwortung würde bejstehen.
 dass die "Mech. Physik" in den Stationen im weiteren Sinne
 zu nehmen ist in allen Stationen ^{ist} ^{ist}
 ist festgesetzt.

Dr. Anton Grünwaldt

Jednota českých matematiků

- 9. května 1869: vznikla ze Spolku pro volné přednášky

Jednota českých matematiků

* * *

Jednota českých matematiků

- 9. května 1869: vznikla ze Spolku pro volné přednášky

Jednota českých matematiků

* * *

- 11. července 1869: první valná hromada
- 21. listopadu 1869: mimořádná valná hromada (Studnička)

Jednota českých matematiků

- 9. května 1869: vznikla ze Spolku pro volné přednášky

Jednota českých matematiků

* * *

- 11. července 1869: první valná hromada
- 21. listopadu 1869: mimořádná valná hromada (Studnička)
- 5. a 6. srpna 1870, Praha: 1. sjezd
- 28. a 29. května 1871, Praha: 2. sjezd (asi 200 účastníků)
 - podrobné diskuse o programu činnosti, plánování aktivit, rozdělení úkolů, ...

15. Schůze dne 11. října 1869

Valná hromada

Po jednání valní hromady st. jednatele provedl
 předseda schůze, který se jmenoval
 Jednatel st. pak sjezdem jednatele ze mnou.
 Byl to pan Karel Měřák, ze spolek - takže byla
 zjednáno se do práce schůze, přísahá se, občasni
 křesťany. První bylo sčítání 22 čl. 83 Kč a
 výsledek 29 čl. 66 Kč. Kromě toho sčítáno
 na občasni křesťany.
 Jednatel pak předložil je spolek do dne 7. října
 proměnit se n. Jednatel sedících matematiků,
 tedy nyní státní spolek, je, st. nových státní
 náhon se státní řízení, nikdy list. Křesťany,
 abstrakční postulatů, matematiky a fyziky
 na fyziku a matematiku, ačkoliv se desítky
 na obou vysočích školách, a sčítání, nežli na
 středních školách. Jednatel vyslovil naději, že
 "Jednota" se stane se státní státní věstí, kterou
 vladí iek matematiků a fyziků, ačkoliv státní
 státní státní na obou státní státní státní
 státní státní, je státní státní státní
 předstát máti státní státní státní
 "Máti spolek, kteří státní státní a státní
 státní, máti právo státní, si ze státní státní
 křesťany státní a se státní státní státní státní
 byli státní státní státní státní státní státní
 schůze, máti se státní státní státní státní
 státní právo. Státní máti státní státní státní
 schůze. Státní máti státní státní státní
 sedících matematiků" státní státní státní státní
 státní státní. Po jednání se státní státní státní
 státní státní, předseda státní státní státní
 státní státní státní státní státní státní



Program

- Svým programem navázala na myšlenky Spolku:
 - rozvíjet matematiku a fyziku
 - zlepšit výuku matematiky a fyziky
 - vytvořit českou terminologii
 - vydávat učebnice a monografie
 - přeložit klasiky (Eukleides, ...)
 - podporovat talentované studenty
 - popularizovat a propagovat matematiku a fyziku
 - navázat kontakty se zahraničím
 - budovat knihovnu
 - získávat mecenáše atd.
 - návrh na vznik časopisu (odmítnut) – kompromisní řešení

První publikace

- 1870: *První zpráva Jednoty českých matematiků*
- 1871: *Druhá zpráva Jednoty českých matematiků*
- 1871: *Třetí zpráva Jednoty českých matematiků*
 - odborné články mladých autorů
 - studenti, čerství absolventi (pozdější významné osobnosti)

* * *

První publikace

- 1870: *První zpráva Jednoty českých matematiků*
- 1871: *Druhá zpráva Jednoty českých matematiků*
- 1871: *Třetí zpráva Jednoty českých matematiků*
 - odborné články mladých autorů
 - studenti, čerství absolventi (pozdější významné osobnosti)

* * *

- 1871: *Zpráva o činnosti Jednoty českých matematiků v Praze za první a druhý ročník*
- 1872: *Zpráva o činnosti Jednoty českých matematiků v Praze za třetí ročník*

10. výročí (1872)

- František Houdek: *Dějepis Jednoty českých matematiků*, 1872, 64 stran, faktografie

10. výročí (1872)

- František Houdek: *Dějepis Jednoty českých matematiků*, 1872, 64 stran, faktografie
- *Časopis pro pěstování matematiky a fyziky*
 - 1. číslo: březen 1872
 - možnost publikovat, vzdělávat se
 - vleklý boj s nedostatkem příspěvků
 - obětavá bezplatná práce

10. výročí (1872)

- František Houdek: *Dějepis Jednoty českých matematiků*, 1872, 64 stran, faktografie
- *Časopis pro pěstování matematiky a fyziky*
 - 1. číslo: březen 1872
 - možnost publikovat, vzdělávat se
 - vleklý boj s nedostatkem příspěvků
 - obětavá bezplatná práce

František Josef Studnička (1836–1903), 1872–1882

Eduard Weyr (1852–1903), 1882–1883

Augustin Pánek (1843–1908), 1884–1904

Bohumil Kučera (1874–1921), Karel Petr (1868–1950)

- dlouhý vývoj časopisu, dnes *Mathematica Bohemica*

ČASOPIS

PRO PĚSTOVÁNÍ

MATEMATIKY A FYSIKY,

KTERÝŽ SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K STUDIJÍCÍM

REDIGUJE

DR. F. J. STUDNIČKA,

PROFESSOR MATEMATIKY NA C. K. UNIVERSITĚ PRAŽSKÉ

A VYDÁVÁ

JEDNOTA ČESKÝCH MATEMATIKŮ.

ROČNÍK I.



V PRAZE.

TISKEM DR. EDVARDA GRÉGRA. — NÁKLADEM JEDNOTY ČESKÝCH MATEMATIKŮ.

1872.

Bohatá publikační činnost

- F. J. Studnička: *Mikuláš Koprník*, 1873
- Č. Jarolímek: *Deskriptivní geometrie v úlohách pro vyšší školy reálné*, 1873
- L. Cremona, Em. Weyr: *Úvod od geometrické theorie křivek rovinných*, 1873, 1874
- G. Bellavitis, K. Zahradník: *Methoda equipollencí čili rovnic geometrických*, 1874
- Č. Jarolímek: *Geometrie pro 4. třídu škol reálných*, 1874
- F. J. Studnička: *O původu a rozvoji nauky o číslech*, 1874
- Č. Jarolímek: *Deskriptivní geometrie pro vyšší školy reálné I., II., III.*, 1875, 1876, 1877
- J. Šolín: *Počátkové arithmografie*, 1875
- E. Čubr: *O měření země*, 1875

- F. Hromádko, A. Strnad: *Sbírka úloh z algebry*, 1876
- K. Briot: *Mechanická theorie tepla*, 1877
- F. J. Studnička: *Karel Bedřich Gauss*, 1877
- V. Šimerka: *Síla přesvědčení*, 1881
- M. Pokorný: *Stručný nástin české práce v mathematice, fysice a astronomii*, 1882
- F. Machovec: *Zobrazování tečen a středů křivosti křivek na základě nové metody*, 1883
- V. Jelínek: *Početní úkoly tělesoměrné pro žáky vyšších tříd středních škol*, 1883, 1893
- M. Pokorný: *Důchod invalidní*, 1885
- E. Taftl: *Algebra pro vyšší třídy středních škol*, 1887
- V. Jarolímek: *Nauka o tvarech měřických pro I. třídu škol reálných*, 1890

Další periodika

Místo výročních zpráv:

- *Věstník Jednoty českých matematiků*, 1873, 1874, 1875

pak opět pravidelné

- Výroční zprávy

Další periodika

Místo výročních zpráv:

- *Věstník Jednoty českých matematiků*, 1873, 1874, 1875

pak opět pravidelné

- Výroční zprávy

Pokus o mezinárodní (cizojazyčný) časopis:

- *Archiv matematiky a fyziky I., II.*, 1876, 1877

– neúspěšný (nedostatek sil: články, organizace, ...)

ARCHIV

MATHEMATIKY A FYSIKY,

KTERÝŽ VYDÁVÁ JEDNOTA ČESKÝCH
MATEMATIKŮ V PRAZE A REDIGUJE
STALÝ TAJEMNÍK

PUBLIÉ PAR LA SOCIÉTÉ MATHÉMA-
TIQUE DE BOHÈME À PRAGUE ET RE-
DIGÉ PAR LE SECRÉTAIRE PÉPÉTUEL

Dr. EMIL WEYR.

SWAZEK PRVÝ.

TOME PREMIER.



V PRAZE.

TISKEM DR. EDVARDA GRÉBRA. — NÁKLadem JEDNOTY ČESKÝCH MATEMATIKŮ

1876.

25. výročí

- V. Řehořovský, A. Seydler: *Na paměť 25letého trvání Jednoty českých matematiků*, 1887, 39 stran

- *Příloha k Časopisu*, od roku 1892 každoročně
 - redaktoři: A. Pánek 1892–1904,
potom B. Kučera, K. Petr, L. Červenka (1874–1947),
K. Rychlík (1885–1968)

- *Příloha k Časopisu*, od roku 1892 každoročně
 - redaktoři: A. Pánek 1892–1904,
potom B. Kučera, K. Petr, L. Červenka (1874–1947),
K. Rychlík (1885–1968)

- *Katalog knihovny Jednoty českých matematiků*,
 - 1888, 94 stran
 - 1898, iv+82 stran
B. Kučera, F. Nachtikal (1874–1939)
 - 1909, xvi+211 stran
Jiří Kaván (1877–1933)

- *Příloha k Časopisu*, od roku 1892 každoročně
 - redaktoři: A. Pánek 1892–1904,
potom B. Kučera, K. Petr, L. Červenka (1874–1947),
K. Rychlík (1885–1968)

- *Katalog knihovny Jednoty českých matematiků*,
 - 1888, 94 stran
 - 1898, iv+82 stran
B. Kučera, F. Nachtikal (1874–1939)
 - 1909, xvi+211 stran
Jiří Kaván (1877–1933)

- *Index Časopisu za ročník I.-XXX.*, 1901

Sborník JČM

- I. Ed. Weyr: *Projektivná geometrie základných útvarů prvního řádu*, 1898, 1911
- II. F. Kolářek: *Hydromechanika*, 1899
- III. F. J. Studnička: *Úvod do nauky o determinantech*, 1899
- IV. Č. Strouhal: *Mechanika*, 1901
- V. Ed. Weyr: *Počer diferencialný*, 1902
- VI. Č. Strouhal: *Akustika*, 1902
- VII. F. J. Studnička: *Úvod do analytické geometrie v rovině*, 1902
- VIII. J. Koloušek: *Mathematická theorie důchodů jistých a půjček annuitních*, 1904
- IX. F. Kolářek: *Elektřina a magnetismus*, 1904
- X. J. Sobotka: *Deskriptivní geometrie promítání paralelního*, 1906

- XI. Č. Strouhal: *Thermika*, 1908
- XII. Č. Strouhal, B. Kučera: *Mechanika*, 2. vyd., 1910
- XIII. K. Petr: *Počet integrální*, 1915, 1931 (V. Jarník: *Úvod do theorie množství*)
- XIV. B. Kučera: *Nástin geometrické optiky a základů fotometrie*, 1915
- XV. Č. Strouhal, V. Novák: *Optika*, 1919
- XVI. K. Petr: *Počet diferenciální*, 1923
- XVII. F. Záviška: *Mechanika*, 1933
- XVIII. E. Čech: *Projektivní diferenciální geometrie*, 1926
- XIX. J. Vojtěch: *Geometrie projektivní*, 1932
- XX. V. Hlavatý: *Diferenciální geometrie křivek a ploch a tensorový počet*, 1937

50. výročí

- Oslavy: 9. a 10. listopadu 1912
 - sobota 9. listopadu: večere v Obecním domě
 - neděle 10. listopadu: slavnostní valná schůze
ve velké posluchárně Fyzikálního ústavu na Karlově

50. výročí

- Oslavy: 9. a 10. listopadu 1912
 - sobota 9. listopadu: večere v Obecním domě
 - neděle 10. listopadu: slavnostní valná schůze
ve velké posluchárně Fyzikálního ústavu na Karlově
- *Půlstoleté jubileum Jednoty českých matematiků a fysiků v Praze, Praha, 1913, 52 stran*
 - *Protokol slavnostní valné schůze ze dne 10. listopadu 1912*
 - *Slavnostní přednáška docenta Dra. Václava Posejpalá: Na paměť padesátiletého trvání Jednoty českých matematiků a fysiků*
 - *Slavnostní přednáška profesora Dra. Bohumila Kučery: O významu charakteristik pro výklad elektrických zjevů výbojových*

- V. Posejpal: *Dějepis Jednoty českých matematiků. K padesátému výročí jejího založení*, Praha, 1912, 131 stran, velká faktografie

* * *

- V. Posejpal: *Dějepis Jednoty českých matematiků. K padesátému výročí jejího založení*, Praha, 1912, 131 stran, velká faktografie

* * *

- **Jednota českých matematiků a fysiků**
 - nové stanovy, 1912
- Brněnský odbor
 - vznik schválen místodržitelstvím, 1913